

Zapisnik s posveta delovne skupine po testiranju COBISS3/Katalogizacije

- Namen sestanka:** Obravnava odprtih vprašanj in odloženih ali zavrženih zahtevkov po testiranju COBISS3/Katalogizacije, V5.0
- Kraj/čas:** Institut informacijskih znanosti Maribor
21. 4. 2011, 10.30–13.35
- Prisotni sodelavci IZUM-a:** dr. Marta Seljak, Tadeja Brešar, Robert Vehovec, mag. Simona Tušek
- Prisotni zunanji sodelavci:** Alenka Kanič (Narodna in univerzitetna knjižnica)
mag. Špela Razpotnik (Narodna in univerzitetna knjižnica)
mag. Janez Jug (Osrednja družboslovna knjižnica Jožeta Goričarja)
Lenka Vevar (Mestna knjižnica Ljubljana)
mag. Branka Kerec (Univerzitetna knjižnica Maribor)
mag. Nina Hriberšek Vuk (Mariborska knjižnica)

Vsebina in dogovori:

Delovno skupino za testiranje programske opreme COBISS3/Katalogizacija, V5.0, in delovne verzije priročnika COBISS3/Katalogizacija je sestavljalo šest knjižničarjev iz petih večjih knjižnic. Testiranje je potekalo od 15. oktobra do 26. novembra 2010, v skupnem obsegu 316,58 ure.

Po uvodnem nagovoru je dr. Marta Seljak predstavila statistiko rezultatov testiranja delovne skupine. Testatorji so podali skupaj 362 pripomb. Med njimi je bilo 40 podvojenih pripomb, 35 pripomb je bilo medtem že rešenih; potrebno je bilo le dodatno pojasnilo, saj je zahtevana funkcionalnost delovala že v času testiranja. 203 pripombe so v reševanju. Odloženih pripomb, ki jih v tej verziji ne bo mogoče rešiti, vendar jih bomo preučili in njihovo reševanje vključili v eno od prihodnjih verzij programske opreme, je bilo 23. Zavrženih je bilo 61 pripomb, bodisi zato, ker ni šlo za napako v programski opremi, ali pa zato, ker smo ocenili, da reševanje zahtevka z vidika konsistentnosti rešitev ne bi bilo upravičeno oz. smiselno. Med pripombami so najbolj problematične tiste, ki se nanašajo predvsem na predmetne oznake v bloku 6XX, na polja za antikvarno gradivo in na polja za bibliografije.

Dr. Marta Seljak je pojasnila tudi spremenjeni opis normativne kontrole (zlasti postopkov) v novi verziji priročnika COBISS3/Katalogizacija, ki so ga v natisnjeni obliki dobili udeleženci na sestanku.

Tadeja Brešar je povedala, da so v IZUM-u opravili analizo predmetnih oznak v bibliografskih zapisih v COBIB-u in lokalnih bazah podatkov, ter ugotovili, da pri prevzemanju zapisov ostane približno 85 % predmetnih oznak nespremenjenih, torej enakih v COBIB-u in lokalnih bazah podatkov. Predstavila je sistem ažuriranja in shranjevanja zapisa glede na polja 6XX iz prve verzije testiranja programske opreme COBISS3/Katalogizacija, po kateri so se predmetne oznake iz COBIB-a in lokalne baze podatkov združevale ali dodajale. Nato je predstavila še spremenjeni način, ki je že vključen v dopolnjeno verzijo COBISS3/Katalogizacije, dostopno v testnih okoljih. Odslej se pri urejanju zapisa vanj vključijo le predmetne oznake iz lokalne baze podatkov. Menila je, da je bolje dati prednost predmetnim oznakam iz dopolnjenih zapisov, kot pa v zapisih obdržati predmetne oznake iz prve verzije zapisa, saj dopolnitve zapisa načeloma pomenijo izboljšavo zapisa.

Mag. Špela Razpotnik je predlagala tretjo možnost, pri kateri bi pri shranjevanju zapisa program vprašal, ali želimo prekriti predmetne oznake v COBIB-u. Po razpravi je sledilo glasovanje članov delovne skupine, svoj glas je prispevala tudi Tadeja Brešar. Za dopolnjeno verzijo COBISS3/Katalogizacija so glasovali štirje udeleženci (mag. Janez Jug, Lenka Vevar, mag. Nina Hriberšek Vuk in Tadeja Brešar), proti sta bili Alenka Kanič in mag. Špela Razpotnik, mag. Branka Kerec pa se je vzdržala. Za možnost z dodatnim vprašanjem pri shranjevanju so glasovale tri udeleženke, in sicer Alenka Kanič, mag. Špela Razpotnik in mag. Branka Kerec.

Mag. Janez Jug je poudaril, da po prenosu zapisov iz baze podatkov WorldCat v zapisih ne bi smeli brisati klasifikacijskih podatkov Kongresne knjižnice in Deweyeve decimalne klasifikacije.

Mag. Nina Hriberšek Vuk je izpostavila problem priprave statistik za podpolje 100e – *Koda za namembnost*, saj se kode v tem podpolju uporabljajo zelo neenotno. Težavo vidi v tem, da nekatere knjižnice vnašajo kodo "a" – *otroški, splošno*, druge knjižnice pa kode "b" – *predšolski, 0-5 let (C)*, "c" – *šolski, 5-10 let (C)*, "d" – *šolski, 9-14 let (P)* ali "e" – *mladinski, nad 14 let (M)*. Nekatere knjižnice podpolja 100e sploh ne izpolnjujejo. Rezultat so neenotne statistike, zato je dr. Marta Seljak poudarila nujnost, da splošne knjižnice poenotijo vnos kod za namembnost in predlagala, da mag. Nina Hriberšek Vuk pošlje zahtevo za obravnavo problematike matični službi v NUK. V IZUM-u pa se lahko v priročnik COMARC/B Format doda pri podpolju 100e dodatna razlaga.

Sledila je predstavitev predloga ažuriranja in shranjevanja zapisa glede na polja s siglo. Tadeja Brešar je pojasnila, da se bodo v lokalne baze podatkov vpisovala le polja, ki se nanašajo na gradivo posamezne knjižnice, v COBIB-u pa se bodo zbirala polja s siglo za vse knjižnice. Za ustrezen izpis nacionalnih bibliografij in seznamov novosti bo v lokalnih bazah nekatere podatke možno dodatno označiti, tako da se ne bodo izpisovali v kazalnih bibliografij.

Z obema predlogoma so se prisotni strinjali.

Mag. Branko Kerec je zanimalo, ali je že znan časovni okvir vključitve Splošnega geslovnika COBISS (SGC) v COBISS3/Katalogizacijo. Po besedah Tadeje Brešar načrtujejo vključitev SGC v programsko opremo do konca leta 2011, vendar le za iskanje, ne pa tudi za ažuriranje.

Mag. Nina Hriberšek Vuk je želela vedeti, ali se polje 830 – *Splošna katalogizatorjeva opomba* lahko obravnava enako kot podpolje 992b – *Oznake zapisa*. Na pojasnilo Tadeje Brešar, da je podpolje 992b le lokalno in ga ni v COBIB-u, je mag. Hriberšek Vuk opozorila, da ne želijo, da jim druge knjižnice brišejo podatek iz podpolja 830a.

Sledila je obravnava preostalih vprašanj, ki so se nanašala na odložene ali zavrnjene pripombe iz Zbirne tabele rezultatov testiranja delovne skupine.

Mag. Špela Razpotnik je glede črkovalnika (odložena pripomba pod zaporedno št. 223) povedala, da bi bilo zelo koristno, če bi že v tej verziji COBISS3/Katalogizacije lahko vključili črkovalnik vsaj v blok 2XX. Tadeja Brešar in Robert Vehovec sta pojasnila, da je implementacija črkovalnika v programsko opremo COBISS3 vezana na različne jezikovne slovarje, ki se plačajo, zato je tudi težje izvedljiva.

Mag. Janez Jug je povedal, da bi bilo smiselno namesto ukaza EDIT DEF imeti na voljo več predlog, med katerimi bi lahko katalogizatorji izbirali pred začetkom kreiranja novega zapisa. Tudi v zvezi s tem predlogom je Tadeja Brešar pojasnila, da si lahko pomagajo tako, da pripravljeno predlogo shranijo med začasno shranjene zapise. Mag. Jug se je s tem strinjal in dodal, da bi bilo kljub temu smiselno dopolniti prikaz in iskanje pripravljenih predlog, saj so trenutno prepoznavne le po identifikacijski številki.

Mag. Branko Kerec je zanimalo, ali mora vsaka knjižnica posebej narediti skupen šifrant, npr. za CONOR. Tadeja Brešar je razložila, da je bil za COBISS2/Katalogizacijo skupen šifrant pripravljen v IZUM-u, v testnih bazah za testiranje COBISS3/Katalogizacije pa ta šifrant ni bil nameščen.

V zvezi z manjkajočim izpisom za CIP-zapis (odložena pripomba št. 131) je mag. Branka Kerec poudarila, da bodo v UKM-u lahko začeli uporabljati programsko opremo COBISS3/Katalogizacija šele, ko bo implementiran manjkajoči izpis. CIP-zapise namreč vsakodnevno natisnejo ali pošljejo založnikom, ki ga v skladu z Zakonom o obveznem izvodu publikacij v tej obliki vstavijo v publikacijo pred tiskom. Alenka Kanič je prav tako povedala, da bodo v NUK-u potrebovali izpis za CIP-zapis pred začetkom uporabe COBISS3/Katalogizacije. Tadeja Brešar je pojasnila, da je v programski opremi COBISS2/Katalogizacija implementiranih veliko preveč različnih listkov, čemur bi se radi v aplikaciji COBISS3 izognili. Zato je potrebno več časa za načrtovanje.

Alenka Kanič je povedala, da se polje *021 – Številka obveznega izvoda* pri prirejanju v nov zapis ne prenese, jo je pa zanimalo, ali se lahko doda v masko vnosa. Tadeja Brešar je pojasnila, da si lahko dodajo polje v masko vnosa le v NUK-u, ker ga druge knjižnice ne vnašajo.

Lenka Vevar je vprašala, kako je z implementacijo njenega predloga za pregledovanje več zapisov v istem oknu (pripomba št. 156). Tadeja Brešar je razložila, da je pregledovalnik namenjen hitremu vpogledu v posamezne zapise. Dodala je tudi, da je pregledovalnik enak v vseh segmentih COBISS3, zato bo možnost za hkratni prikaz in tiskanje več zapisov implementirana drugje, morda v segmentu COBISS3/Izpisi.

Mag. Špelo Razpotnik pri iskanju po seznamu pojmov moti nelogična postavitev gumba *Naprej* pred gumbom *Nazaj*. Sledilo je pojasnilo, da gumb *Nazaj* še ni aktiven. Po besedah Roberta Vehovca bo položaj gumbov zamenjan, posodobljene pa bodo tudi slike v uporabniških priročnikih, kjer se gumba pojavljata.

Alenko Kanič je zmotilo, da se pri daljših zapisih drsnik v odložišču zapisov postavi na konec bibliografskega zapisa, kjer sta bloka 7XX in 9XX z velikim številom kazalk. Predlagala je, da se drsnik postavi na začetek zapisa, s čimer se je Tadeja Brešar strinjala. Zadevo bodo v IZUM-u popravili.

Alenka Kanič je tudi predlagala, da bi bila metoda **Pogled / Razširjen prikaz** vedno aktivna, da je ne bi bilo treba pri vsakem urejanju zapisa vedno znova aktivirati. Tadeja Brešar je

povedala, da bo dodana nastavitev, ki bo pri dodajanju v urejevalnik omogočala odpiranje zapisa v razširjenem prikazu.

Mag. Špela Razpotnik je omenila obvezna polja, ki se obarvajo rdeče, če zapis poskušamo shraniti, ne da bi polja izpolnili. Vprašala je, ali je možno z rdečo označiti le mapo, ki označuje polje, ime polja oz. podpolja pa ne. Tadeja Brešar je pojasnila, da se pri shranjevanju rdeče obarvajo vsa polja, v katerih program odkrije možno napako. Večina kontrol, ki se pri tem izvede, se nanaša na kombinacijo dveh polj, zato se obarvana polja navadno pojavljajo v parih. Eno od obeh polj je napačno in običajno ni možno programsko ugotoviti, katero. Zato je bolje, da se napake preverjajo le ob shranjevanju in na zahtevo katalogizatorja, ne pa tudi sproti ob vnašanju.

Alenko Kanič je zanimalo, ali je pri izpisu "kandidatov" za podvojene zapise možno poudariti razlike med temi zapisi. Ko je Tadeja Brešar opozorila, da je lahko teh razlik zelo veliko, je Alenka Kanič predlagala, da bi se upoštevale le razlike v polju 100 in v bloku 2XX.

Mag. Janez Jug je opozoril na okno *Primerjava zapisov*, v katerem manjše razlike niso dovolj dobro vidne. Robert Vehovec je pojasnil, da so vse razlike označene rumeno. Kljub temu je mag. Janez Jug menil, da bi bilo smotno na vrhu okna dodati sporočilo z navedbo, kje je razlika, in šele nato v oknu prikazati celotna zapisa z vsemi razlikami.

V zvezi s pripombo mag. Janeza Juga o skoku na polje z bližnjico (pripomba št. 334) in o tem, da bi jo bilo treba dokumentirati tudi v priročniku, je Tadeja Brešar povedala, da bo opis dopolnjen v priročniku.

Mag. Nina Hriberšek Vuk je glede omejitve števila zapisov v iskalniku vprašala, ali je možno zvišati mejo sedanjih 1000 zapisov. Po besedah Roberta Vehovca v IZUM-u načrtujejo implementacijo te možnosti v segmentu COBISS3/Izpisi, v iskalniku v drugih segmentih pa meje ni mogoče več zvišati.

Lenko Vevar je zanimalo, zakaj se pri primerjavi zapisov pojavljajo razlike v indikatorjih (pripomba št. 149). Pojasnjeno je bilo, da gre za programsko napako, ki bo odpravljena.

Mag. Branka Kerec je postavila vprašanje glede izključitve podpolja 996y/997y iz prikaza v formatu MARC (zavrnjena pripomba št. 146). Povedala je, da teh podpolj ne morejo brisati, čeprav bi jih želeli. Robert Vehovec ji je pojasnil, kako osvežiti stanje zapisa, da se podatek v podpolju 996y/997y izbriše.

Mag. Branka Kerec je opisala tudi problem različnega števila enot pri zbirnih zapisih (zavrnjena pripomba št. 90), za katere dobijo gradivo v okviru obveznega izvoda. Dogovorjeno je bilo, da bo problem zbirnih zapisov Alenka Kanič sprožila na Komisiji za katalogizacijo pri NUK-u.

Mag. Janez Jug je vprašal, ali bo treba zahtevke, ki so v reševanju, ponovno preveriti oz. podati mnenje. Dr. Marta Seljak je odgovorila, da bodo okolja za testiranje ostala na voljo, in ko bo COBISS3/Katalogizacija dopolnjena, bo delovna skupina o tem obveščena, da bo lahko po želji spremembe tudi testirala.

Zadnja je bila na dnevnem redu obravnava zahtevkov iz Zbirne tabele rezultatov testiranja delovne skupine, za katere je IZUM potreboval dodatna pojasnila.

Tadeja Brešar je izpostavila problem izpisa zaslonskih namigov za polna imena polj in podpolj v urejevalniku (pripomba št. 45). Po razpravi je bilo odločeno, da bodo zaslonski namigi vidni le, če je prikaz imen polj in podpolj izključen.

Glede izpisa opozorila po zapiranju vmesnika za katalogizacijo (pripomba št. 62) je Alenka Kanič povedala, da se ji zdi smiselno opozorilo izpisati le v primeru, ko je na odložišču naložen več kot 1 zapis.

Tadeja Brešar je izpostavila tudi problem šifrantov *Prevedena vsebina* (pripomba št. 287) pri predmetnih oznakah. Mag. Janez Jug se je strinjal, da v vmesnem obdobju do vključitve Splošnega geslovnika COBISS v programsko opremo COBISS3 teh šifrantov ni treba implementirati.

Zapisala:

mag. Simona Tušek

Maribor, 31. 5. 2011